

© Maanmittauslaitos ilmakuva v. 2020

Velvoitetarkkailun kertomaa:

Pyhäjärven kalastus, saaliit ja kalojen kasvu

KVVY
Tutkimus Oy

Tampere | Pori | Rauma | Vaasa | Hämeenlinna | Sastamala | Jyväskylä

kvvy.fi

Kalastuksessa ja kalakannoissa isoja muutoksia ja muuttumattomuutta

---

1. Pyhäjärven kalataloudellinen yhteistarkkailu

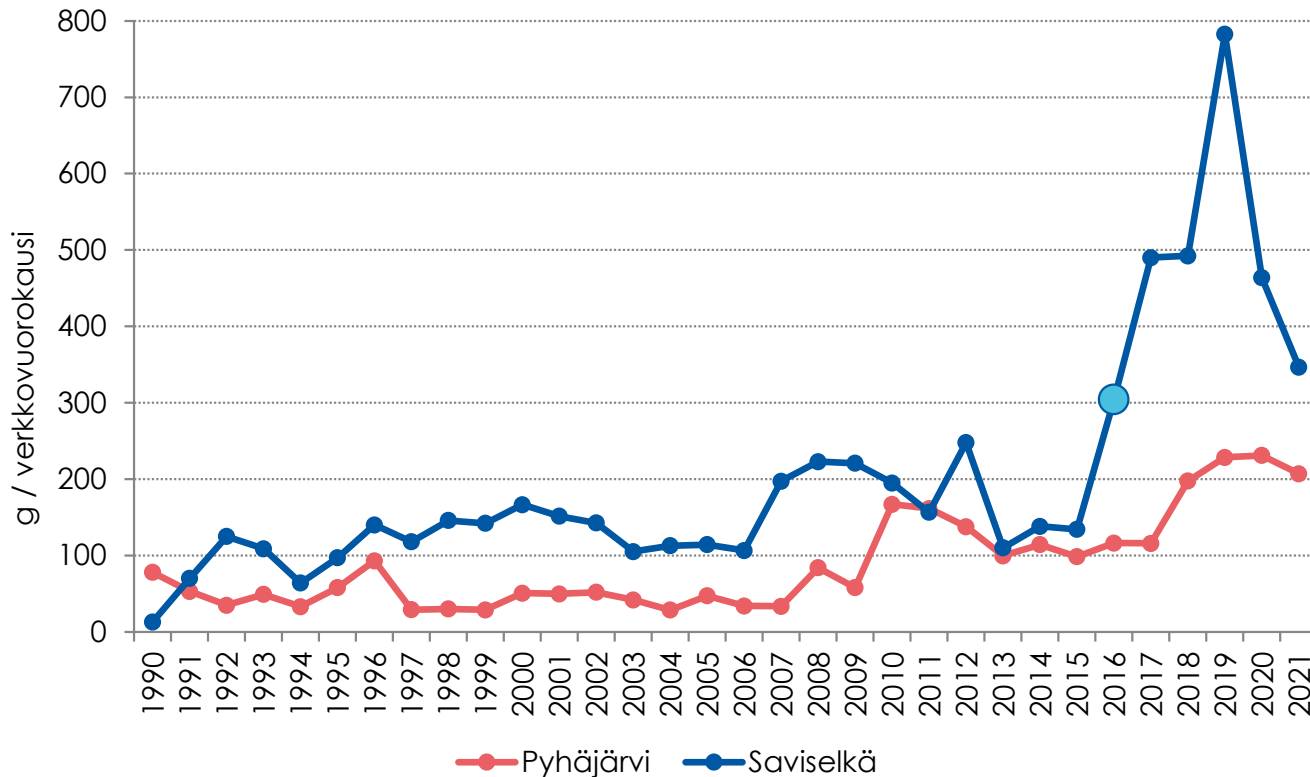
2. Vanajaveden reitin alaosan kalat. yhteistarkkailu

- 1. Pyhäjärven pohjoisosa ja Saviselkä (1980)-2021
- 2. Kirkkojärvi-Toutosens., Säijän-Sorvanselkä (1981)-2021
- Kalastustiedustelu, kirjanpitokalastus, verkkokoekalastus, ikä- ja kasvunäytteet, aistinvaraiset testit
- Pyhäjärven ja kalaston elpymistä vasta 80-90-luvuilla
- Tarkkailuhistoria kattaa 2/3 muoviverkkojen aikakaudesta
- Nykyaikaisen vapakalastuksen (kuha, hauki, ahven) historian pituus on korkeintaan 5 vuotta

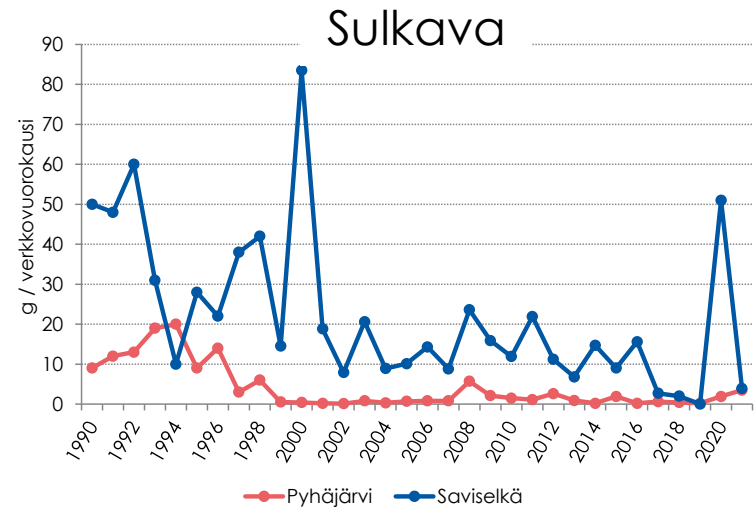
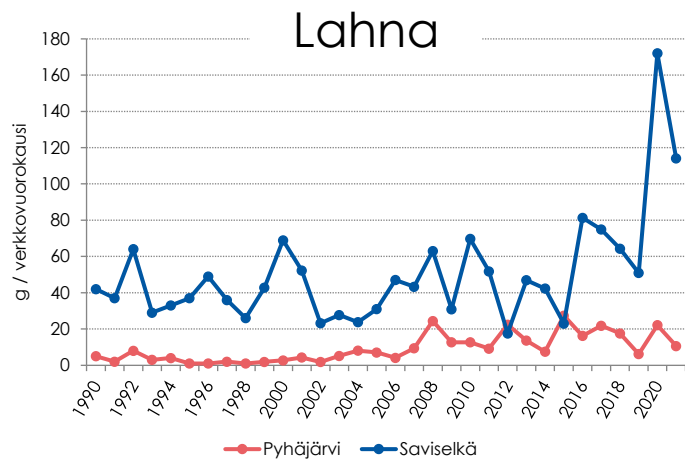
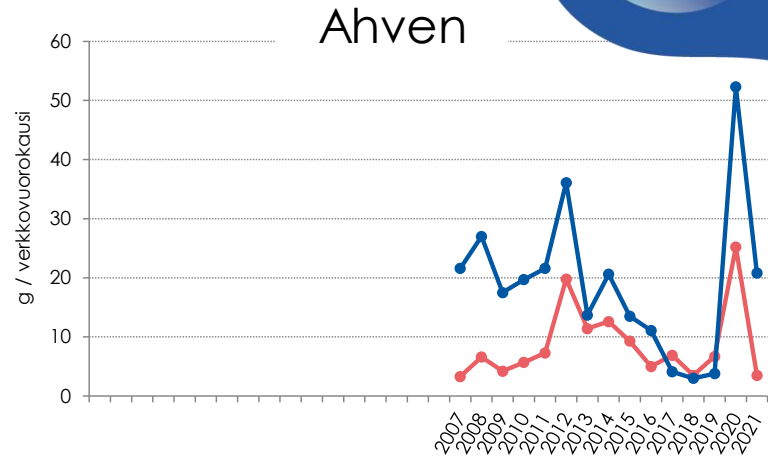
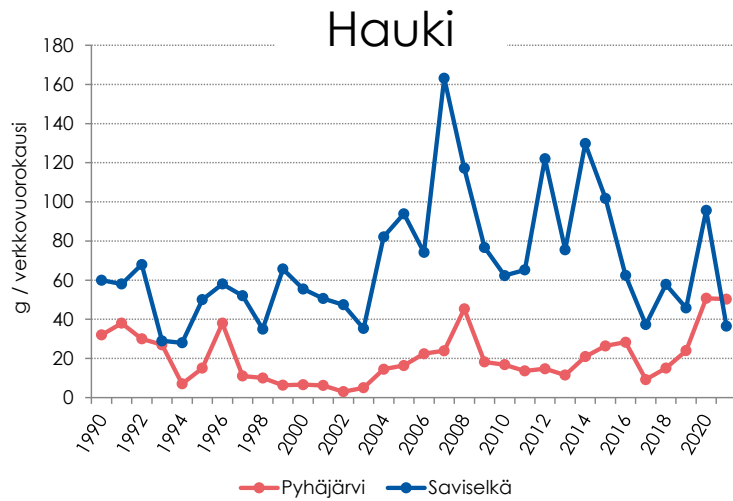
Velvoitetarkkailun arkea: 1-2 vuoden työ näkyy pisteenä aikasarjan päässä

Kirjanpitokalastuksen kuhayksikkösaaliin aikasarja on tarkkailun tärkeimpiä kuvia (kuvaa tietyn kokoisten kuhien runsautta ja verkkokalastuksen saalisvarmuutta)

Rehevän Saviselän saalisvaihtelut suurempia kuin karussa pohjoisosassa

Kirjanpitokalastus yksikkösaaliit 2021
41-60 mm 30 m verkko (g/pyydvrk)

Saviselkä
kuha 347 g
siika 62 g
sulkava 4 g
lahna 114 g
ahven 19 g

Pyhäjärven pohjoisosa
kuha 207 g
siika 13 g
sulkava 4 g
lahna 11 g
ahven 3 g

Säijän-Sorvanselkä
kuha 600 g
siika 12 g
sulkava 120 g
lahna 47 g
ahven 13 g

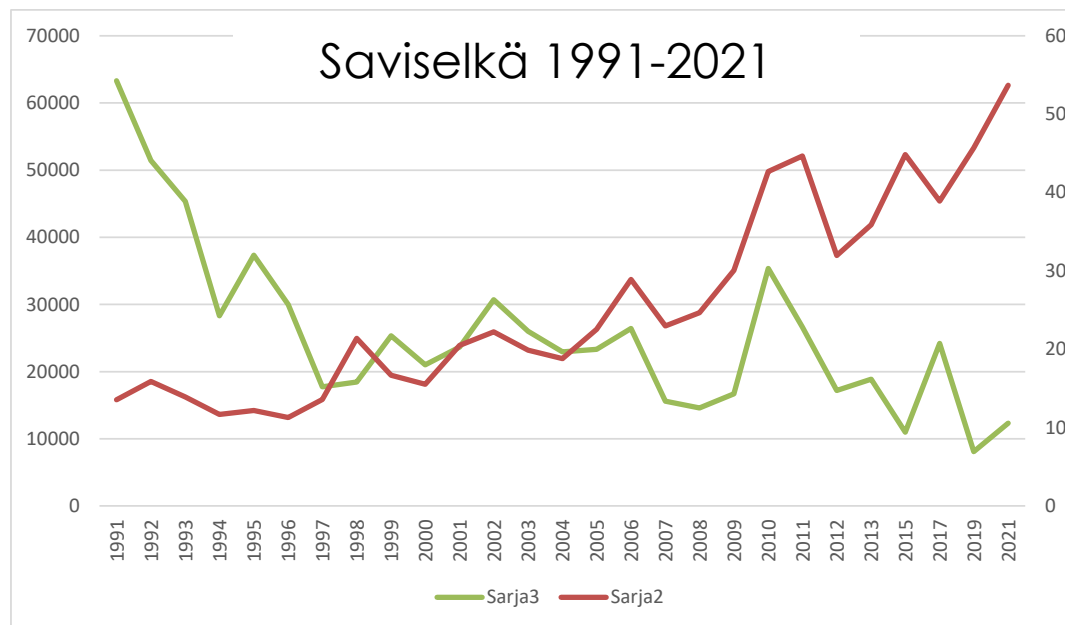
Kirkkojärvi-Toutonen
kuha 153 g
siika - g
sulkava 247 g
lahna 58 g
ahven 28 g

Kalastustiedustelujen yleistrendi näkyy Pyhäjärvenkin tuloksissa

- Etenkin paikallisluvilla tapahtuva kalastus vähenee, kuhasaalis paranee
- Velvoitetiedustelut kuvaavat vain osaa kalastuksesta (lähinnä vapaa-ajan verkkokalastus ja vetouistelu)
- "Yhden vavan" kalastus ja kaupallinen kalastus jäävät katveeseen

Vapaa-ajan verkkokalastuksen pyyntiponnistus (pyydvrk)

Kuhan saalisosuus kalastustiedustelussa

Kalastustiedustelu 2021

Saviselkä

~230 kalastajaa
verkkokalastus 77 %
saalisarvio 10 100 kg
7,2 kg/ha
kuha 54 %

Pyhäjärven Pohjoisosa

~308 kalastajaa
verkkokalastus 76 %
saalisarvio 11 500 kg
5,7 kg/ha
kuha 35 %

Säijän-Sorvanselkä

~520 kalastajaa
verkkokalastus 64 %
saalisarvio 26 400 kg
5,8 kg/ha
kuha 35 %

Kirkkojärvi-Toutonen

~230 kalastajaa
verkkokalastus 69 %
saalisarvio 10 100 kg
4,9 kg/ha
kuha 28 %

Kalastustiedustelu 2021

kuha 54 %
ahven 12 %
hauki 15 %
siika 6 %
kirjolohi 0,6 %
särkikalat 9 %

kuha 35 %
ahven 13 %
hauki 12 %
siika 1,4 %
kirjolohi 18 %
särkikalat 14 %

kuha 35 %
ahven 17 %
hauki 16 %
siika 1,5 %
kirjolohi 0,4 %
särkikalat 25 %

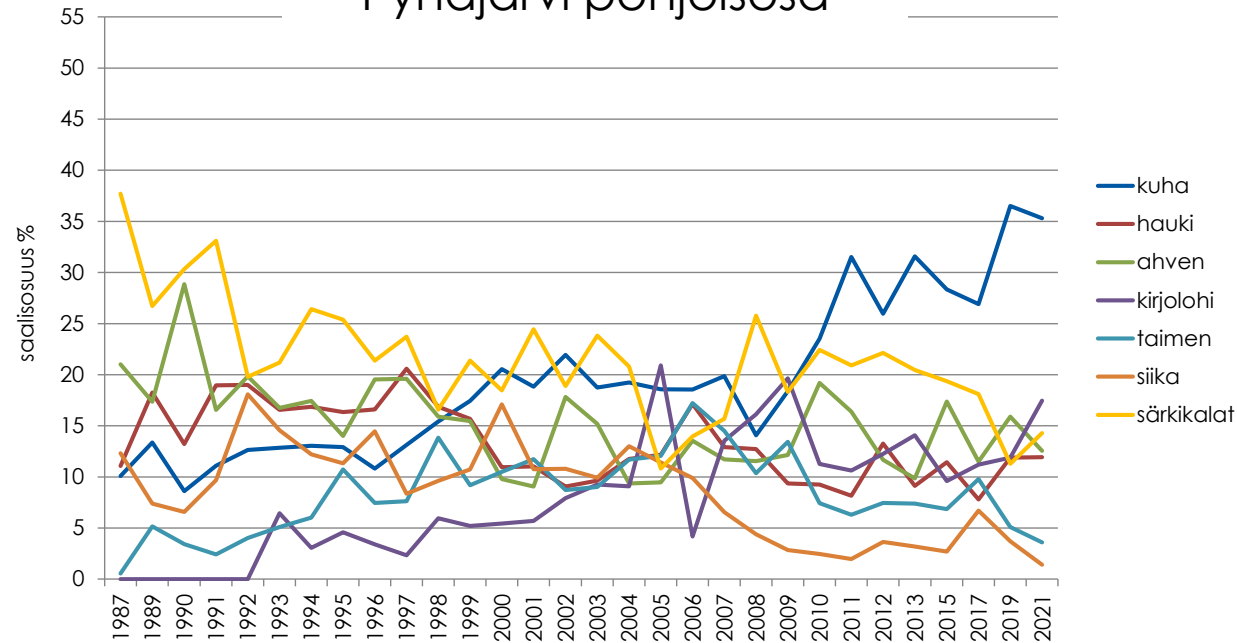
kuha 28 %
ahven 19 %
hauki 24 %
siika <0,1 %
kirjolohi 0,1 %
särkikalat 27 %

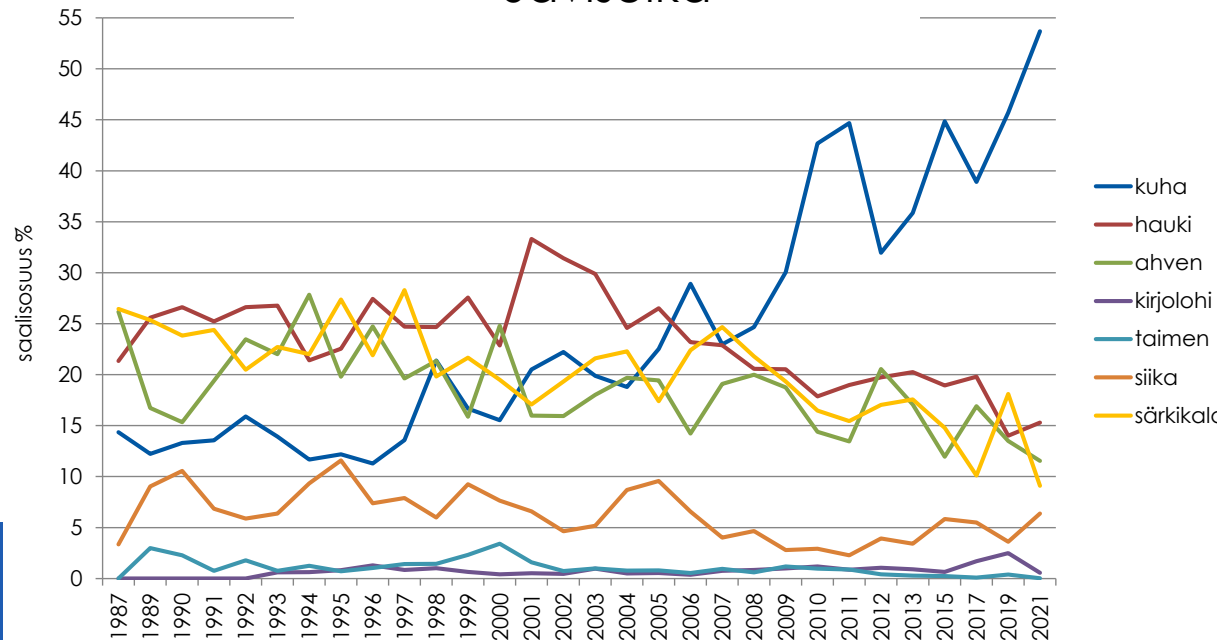
Saalisosuudet tiedustelun perusteella

- Kuha jyrää
- Särkikalaosuus vähenee
- Kirjolohi pohjoisosan erikoisuus
- Siikasaaliin merkitys Pyhäjärven vapaa-ajan kalastuksessa lähes olematon

Pyhäjärvi pohjoisosa

Saviselkä

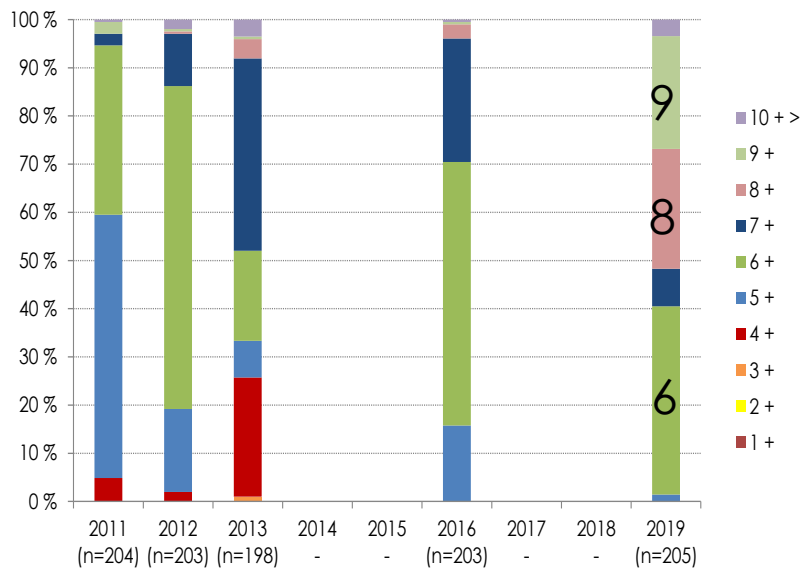
Pyhäjärven tarkkailussa kuhan ja siian suomunäytteet enää 3 v. välein.

Saviselän aineisto pahasti puutteellinen 2019

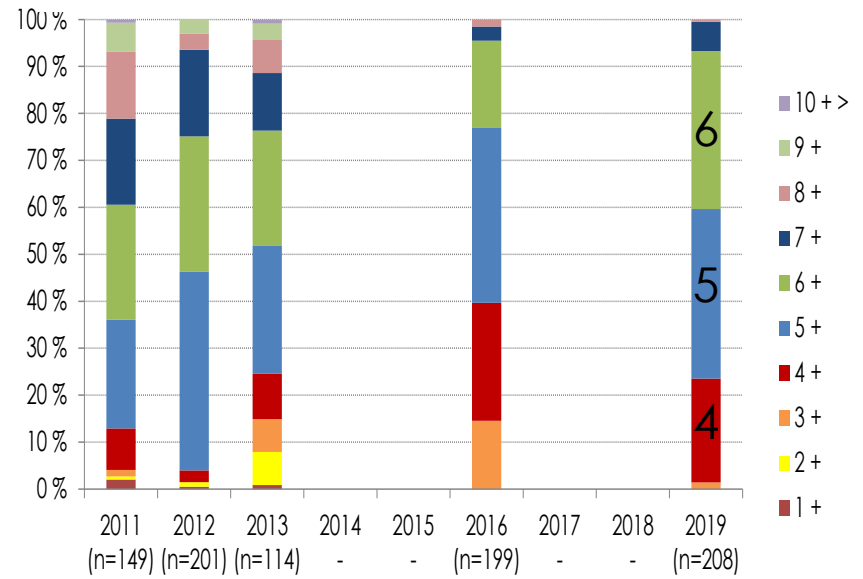

- Vuonna 2019 pohjoisosan kuha-aineistossa (keskipituus n. 46 cm) aiempaa enemmän 8-9 vuoden ikäisiä kühia → pyynnin kohteena edelleen huippuvuosiluokat 2010-2011
- Vuoden 2019 siiat pääsin 4-6 vuotta, keskipituus n. 33 cm

Kuha

Siika

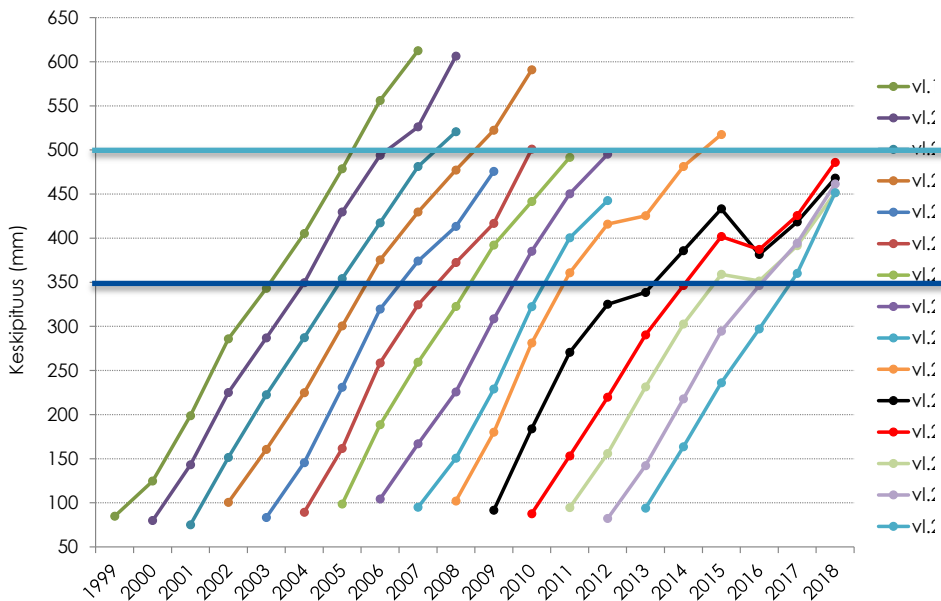

Toki kuha kasvaa siikaa suuremmaksi → hidaskasvuiset korostuvat aineistossa

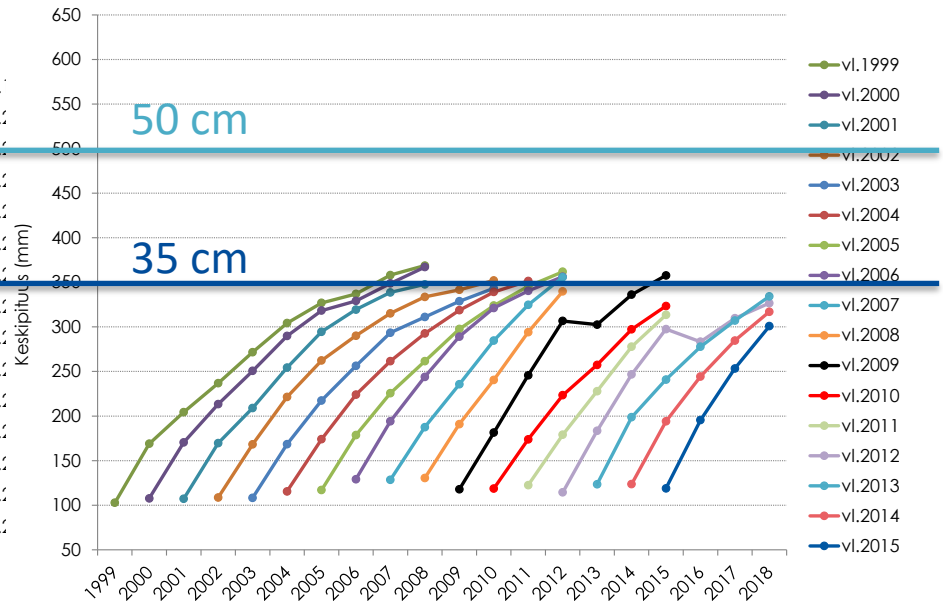

- Jo 50 cm kuhat suomaineistossa "harvinaisia", vaikka vapakalastuksen huipuille 80-100 cm kuhat "tavallisia"

Kuha

Siika

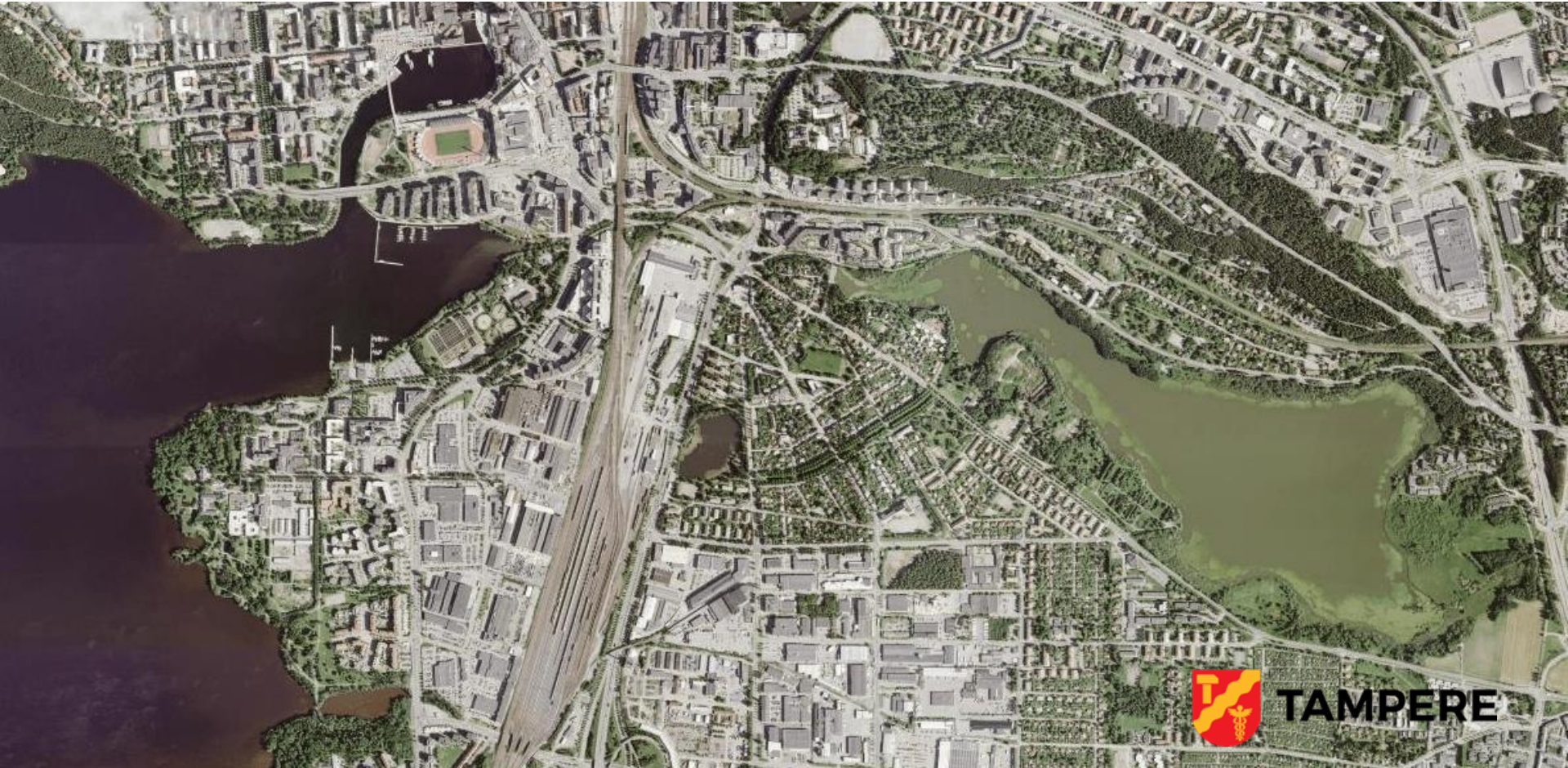

Ravintotilanne vaikuttaa keskeisesti kalojen kasvunopeuteen

- **Kuore on monien järvien avainlaji (ahven, kuha..) mutta sen runsausvaihtelut erittäin suuria**
  - Kuoretta ei kalasteta, eikä saalistietoa ei saada
  - Nordic-verkkokoekalastus heikko menetelmä kuoreen runsauden arviointiin
  - Kanta-arvioita tehtävissä (trooli+kaikuluotaus)
- **Ravintokohteena tärkeät reliktiäyriäiset runsastumassa pohjoisosan syvänteissä?**
  - Jäännemassiainen (*Mysis*), okakatka, valkokatka
  - Tampereen kaupungin selvitys, julkaisematon

lidesjärvi on Pyhäjärven kalojen lisääntymispaikka.
Kunnostushankkeen tavoitteena lidesjärven sisäisen
kuormituksen vähentäminen ja linnuston tilan parantaminen.
Vuosina 2020-2022 hoitokalastuksen poistosaalis 379 kg/ha

TAMPERE

Vesi kirkastui ja sinilevät vähenivät, rihmamaiset *mougeotia*-viherlevät runsastuivat kesällä 2022

14.7.2019

lidesjärvi peittyi vihreään levään, asiantuntijan mukaan vaaratonta: ”Sinilevä se ei ole”

Rihmamaiset levät ovat vaarattomia, joskin runsaina ne ovat epämiellyttäviä virkistyskäytön kannalta.

Jaa

Tallenna

Kommentoi

Tältä lidesjärvi näytti perjantaina 15. heinäkuuta. Pirkanmaan ely-keskuksen vesienhoidon asiantuntijan Kukka Kujalan mukaan levälautat lakastuvat ja hajoavat ajan myötä. KUVA: REIJO HIETANEN

28.6.2022

Viinikanojan vesi kirkastunut huomattavasti lidesjärven länsipään umpeenkasvun myötä

Ei vielä taimenen lisääntymistä, mutta mm. ahvenille ja särkikalaille tärkeä vaellusreitti

Viinikanoja 14.9.2021

Keväen sähkökalastus 11.5.2021 © Salla Leppänen

ivän mannekiinimme on Kiiskilä sai lidesjärven antaina. Hoitokalastusta ampereen kaupungin vetämän essä on VIRTA-hankkeen tyt poikanen, joka päätyi rysään todella hieno, ja ensiaskel misesta välillä Vuohenoja- sen taimenkannan ajamapuroihin on nki ja Pirkkalan kalatalousalue vy.fi/maailman-

lidesjärven hoitokalastuksissa saatiin 2022 kolme taimenta

Ympäristövastuuta yhdessä- Ole mukana työssämme

KVVY-Tampere

Patamäenkatu 24
PL 265
33101 Tampere
puh. 03 2461 111

KVVY-Botnialab

Opistonkatu 7
65100 Vaasa
Puh. 06 312 0020

KVVY-Jyväskylä

Appiukontie 14
40530 Jyväskylä
puh. 03 246 1267

KVVY-Porilab

Tiedepuisto 4
A-rakennus, 3. kerros
28600 Pori
puh. 03 2461 277

KVVY-Raumalab

Lensunkatu 9
26100 Rauma
puh. 03 2461 276

KVVY-Tavastlab

Visamäentie 33
Visatalo
13100 Hämeenlinna
puh. 03 2461 233

KVVY-Sastalab

Tampereentie 7 A,
38200 Sastamala
puh. 03 2461 275

Asiakaspalvelun ollessa suljettuna, päivystys puh. 03 246 1299.

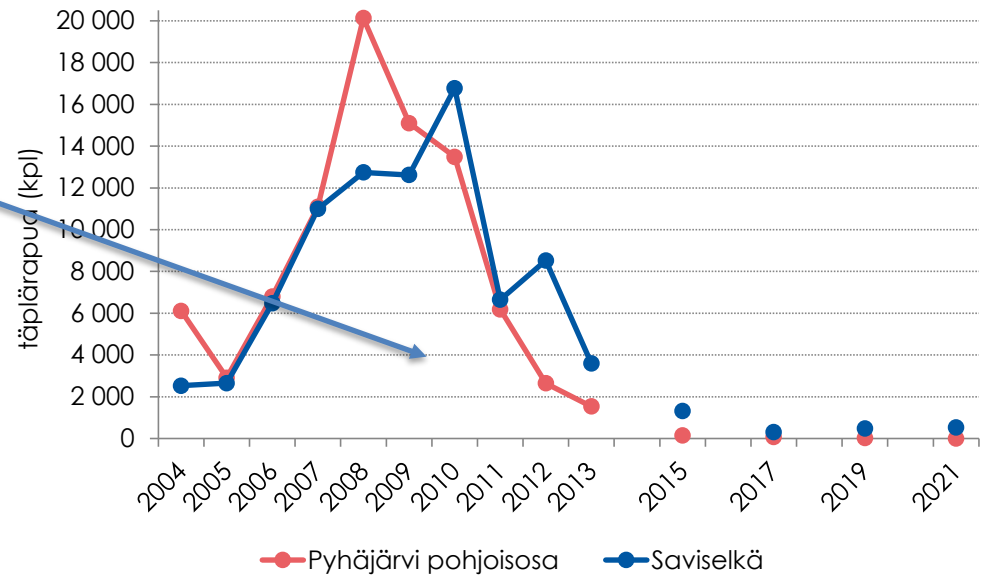

Pohjoisosan rapusaalis on yhä alamaissa

Yksikkösaaliit* vuonna 2021 (kpl/mertayö):

- Pyhäjärvi.pohj. 0,02 kpl
- Saviselkä 0,51 kpl
- Säijä-Sorva 1,00 kpl
- Kirkkoj-Tout. 0,80 kpl
- Rauttun-Makk. 1,07 kpl
- Kärjenniemi. 1,48 kpl
- Vanajanselkä 0,73 kpl

Mertapyynnin ilmoitettu täplärapusaalis

Mertapyynnin yksikkösaalis

